

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ
"Е-урядування"
для студентів денної форми навчання
спеціальність "Публічне управління та адміністрування"
рівень вищої освіти бакалавр

Затверджено на методичній комісії факультету
«Комп'ютерних наук, управління та адміністрування»
протокол № ___ від _____ 2019 року
декан _____ Коваленко Л. Б.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ПД
протокол № 13 від 03.07.2019 року
зав.кафедри _____ Павленко О.П.

ОДЕСА
2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ
"Е-урядування"
для студентів денної форми навчання
спеціальність "Публічне управління та адміністрування"
рівень вищої освіти бакалавр**

**ОДЕСА
2019**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ
"Е-урядування"
для студентів денної форми навчання
спеціальність "Публічне управління та адміністрування"
рівень вищої освіти бакалавр**

Затверджено на методичній комісії факультету
Комп'ютерних наук, управління та адміністрування
протокол № ____ від _____ 2019 року

**ОДЕСА
2019**

Методичні вказівки та завдання до виконання самостійної роботи з дисципліни “Е-урядування” для студентів 3 курсу денної форми навчання за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» /Укладач: к.е.н., доцент Павленко О.П., асистент Юзва І.М. – Одеса, ОДЕКУ, 2019 р.-42 с., укр. мова

ЗМІСТ

1.	Загальна частина	5
	Вступ	5
	1.1. Місце і роль дисципліни «Е-урядування»	5
	1.2. Програма дисципліни «Е-урядування»	7
	1.3. Рекомендована література	8
2.	Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання індивідуального завдання	9
	2.1. Організація самостійної роботи студентів	9
	2.2. Повчання по вивченню тем з дисципліни	10
	Тема 1. Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування	10
	Тема 2. Етапи впровадження електронного урядування	13
	Тема 3. Електронна демократія та електронна держава	14
	Тема 4. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії	17
	Тема 5. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування	19
	Тема 6. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування	20
	Тема 7. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування	22
	Тема 8. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту	25
	Тема 9. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Стандартизація в електронному урядуванні	26
	Тема 10. Концепції розвитку інформаційного суспільства в Україні. Концепція розвитку електронного урядування в Україні	27
	Тема 11. Інформаційна інфраструктура електронного урядування	28
	Тема 12. Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами, управління підприємством	29
	Тема 13. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування	30
	Тема 14. Електронні адміністративні послуги	30
	Тема 15. Впровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ	32
	Тема 16. Інформаційна безпека в електронному урядуванні	32
	Тема 17. Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку та захист інформації	33
3.	Теми доповідей для індивідуального завдання	34
4.	Організація контролю знань і вмінь	35

1. Загальна частина

Вступ

Е-урядування – навчальна дисципліна, що входить до обов'язкової частини підготовки бакалаврів спеціальностей 281 «Публічне управління та адміністрування» є складовою професійно-орієнтованого циклу.

В умовах розвитку глобального інформаційного суспільства, у тому числі й українського, виконання державою її конституційних обов'язків, надання державноуправлінських послуг громадянам супроводжується розширенням використання інформаційно-комунікаційних технологій. При цьому, найбільш ефективним засобом таких комунікацій у мережі Інтернет, наразі, є система електронного урядування, використання якої забезпечує продуктивну взаємодію всіх гілок влади як між собою, так і з суспільством та значно спрощує процедури отримання послуг.

Останнім часом у провідних країнах світу реалізуються національні програми адаптації державного управління до умов інформаційного суспільства, що передбачають упровадження системи електронного урядування як нової форми взаємодії влади і суспільства для підвищення якості державноуправлінських послуг. У контексті інтеграційних прагнень України особливого значення набувають запровадження європейських норм і стандартів реалізації державної інформаційної політики, використання вітчизняного та зарубіжного досвіду. Впровадження системи електронного урядування дозволяє владі коригувати адміністративні процеси у визначеному напрямку, удосконалювати організаційний, правовий, ресурсний механізми державного управління.

Електронне урядування, перш за все, забезпечує відкритість і прозорість діяльності органів влади всіх рівнів, а також підвищує довіру громадян до влади, забезпечує більш ефективне і менш витратне адміністрування.

Усе вище сказане актуалізує необхідність дисципліни «Електронне урядування» і формування у студентів комплексу професійної компетентності, щодо системи електронного урядування з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій.

1.1. Місце і роль дисципліни «Е-урядування»

Мета курсу: формування комплексу професійної компетентності, щодо системи електронного урядування з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, за для покращення рівня і якості державних послуг громадянам і подальшого інноваційного розвитку публічної служби.

Завдання навчальної дисципліни:

– формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань;

- формування навичок самостійної роботи з традиційною літературою та джерелами в Інтернеті;
- розвиток логічного та аналітичного мислення;
- вироблення вміння застосовувати у професійній діяльності основні методи і принципи електронного урядування;
- придбання практичних навичок з надання адміністративних послуг в системі електронного урядування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- категорійно-понятійний апарат проблематики інформаційного суспільства та електронного урядування;
- загальні принципи, методи та моделі електронного урядування;
- класифікацію, ієрархію та систему адміністративних послуг;
- нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування;
- сутність, значення та основні етапи формування електронного уряду в Україні;
- основні принципи, напрями і механізми трансформації системи публічного управління в Україні у відповідності з вимогами інформаційного суспільства;
- організаційну систему управління впровадженням електронного урядування в Україні.

вміти:

- оцінювати та аналізувати стан електронного урядування;
- застосовувати набуті навички в практичній діяльності щодо інформаційної політики;
- оцінювати стан ведення органами державної влади та місцевого самоврядування своїх електронних інформаційних ресурсів;
- використовувати найкращий зарубіжний та вітчизняний досвід у цій сфері;
- здійснювати комплексний аналіз рівня готовності органів державної влади та місцевого самоврядування до впровадження сучасних інформаційно- комунікаційних технологій;
- організувати обробку документації з метою здійснення інформаційного забезпечення органу державної влади, органу місцевого самоврядування, установи або організації засобами сучасних інформаційно- комунікаційних технологій;
- застосовувати комунікаційні та інформаційні технології в процесі підготовки, прийняття та впровадження управлінських рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: Міждисциплінарні зв'язки пов'язують курс «електронне урядування» з такими дисциплінами як: міжнародні відносини, менеджмент, публічне управління та адміністрування, державна служба.

Методичні вказівки складені відповідно до програми дисципліни «Е-урядування», покликані допомогти студентам цілеспрямовано вивчити основні розділи дисципліни «Е-урядування», вибрати з літератури саме ті положення, що передбачаються робочою програмою, та повинні полегшити роботу студентів при самостійному вивченні дисципліни. У зв'язку із цим дані методичні вказівки містять повчання щодо вивчення тем дисципліни, питання для самоперевірки, тестові завдання для самоперевірки засвоєння теоретичного матеріалу курсу та приклади розв'язування типових задач практичної частини дисципліни.

Вивчення дисципліни здійснюється під час аудиторних занять та самостійної роботи студента. Загальний обсяг навчального часу визначається навчальним планом.

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації.

Мета самостійної роботи студентів - сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми дисципліни «Е-урядування» та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів - засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань і творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань з курсу дисципліни «Е-урядування». Зміст самостійної роботи студента, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість балів, які можна отримати за виконання завдань з дисципліни «Е-урядування» визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

При оцінюванні самостійної роботи студента враховуються: якість виконання завдань, перегляд спеціальної літератури, виконання завдань у встановленому обсязі та відповідно до заданих строків.

1.2. Програма дисципліни «Е-урядування»

Після назви теми у дужках наведено номер рекомендованого для вивчення літературного джерела за списком, що міститься у розділі 1.3 цих методичних вказівок.

Назви тем

Тема 1. Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування.

Література: [1, с.16-27; 2, с.5-14].

Тема 2. Етапи впровадження електронного урядування.

Література: [1, с.33-44; 2, с.15-20].

Тема 3. Електронна демократія та електронна держава.
Література: [1, с.52-65; 2, с.21-25].

Тема 4. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії.

Література: [2, с.25-34].

Тема 5. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування .

Література: [1, с.82-89; 2, с.34-41].

Тема 6. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування.

Література: [1, с.98-102; 2, с.41-46]

Тема 7. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування.

Література: [1, с.122-141; 2, с.47-60].

Тема 8. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту.

Література: [2, с.60-64].

Тема 9. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Стандартизація в електронному урядуванні.

Література: [1, с.143-153; 2, с.64-77].

Тема 10. Концепції розвитку інформаційного суспільства в Україні. Концепція розвитку електронного урядування в Україні.

Література: [1, с.153-163].

Тема 11. Інформаційна інфраструктура електронного урядування

Література: [1, с.174-183; 2, с.78-85].

Тема 12. Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами, управління підприємством

Література: [1, с.183-191; 2, с.85-92].

Тема 13. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування

Література: [1, с.192-195; 2, с.92-95].

Тема 14. Електронні адміністративні послуги

Література: [1, с.209-225; 2, с.95-107].

Тема 15. Впровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ.

Література: [2, с.107-114].

Тема 16. Інформаційна безпека в електронному урядуванні

Література: [1, с.230-242; 2, с.115-122].

Тема 17. Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку та захист інформації

Література: [1, с.246-257; 2, с.122-123].

1.3. Рекомендована література

Література, яка знаходиться у бібліотеці ОДЕКУ або бібліотеці кафедри менеджменту природоохоронної діяльності ОДЕКУ у друкованому або електронному вигляді позначена курсивом.

Основна:

1. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилияєв І.Б., Полумієнко С.К, Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І. Семенченка. - Київ, 2012.
2. Дубова С. В. Електронне урядування: Навчально-методичний посібник. / с.40 С. В. Дубова – К.: «Центр учбової літератури». 2017. - 144 с.
3. Данилин А.В. Электронные государственные услуги и административные регламенты: от политической задачи к архитектуре “электронного правительства”. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 336 с.
4. Постанова Кабінету Міністрів України “Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади” (від 29 серпня 2002 р. № 1302, Київ).
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 №208 "Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи "Електронний уряд", <http://www.e-ukraine.info/ukr/postanova.php>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 р. № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади».

Додаткова:

1. Георгиев И. Центральная Европа на пути к электронному правительству // Государственное управление в переходных экономиках. Интернет на службе граждан. - К.: Международный центр перспективных исследований, 2003. - С. 11 – 14.
2. Демпси Дж. Электронное правительство и его выгоды для широких масс // Государственное управление в переходных экономиках. Интернет на службе граждан. - К.: Международный центр перспективных исследований, 2003. - С. 24 - 27.
3. Клименко И. В., Литвинов Г. С. Проблемы внедрения информационной системы «электронное правительство» в государственное управление // Збірник наукових праць Української Академії державного управління при Президентові України: Сучасні проблеми державного управління / За заг. ред. В. І. Лугового, В.М. Князева. – К.: Вид-во УАДУ, 2003. – Вип.1. – С.98-105.
4. Машкаров Ю.Г. Електронне урядування. Інформатизація державного управління, Навчальний посібник./ Ю.Г. Машкаров, О.В. Орлов, П.С. Клімушин, І.В. Кобзев, М.В Мордвинцев – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2011. – 292с.

2. Методичні вказівки до самостійної роботи та виконання індивідуального завдання

2.1. Організація самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом набуття певних компетентностей у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Індивідуальна робота студента передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їхніх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність. Все це досягається через виконання індивідуальних завдань (ІЗ), які мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці (курсіві проекти та роботи, кваліфікаційні роботи).

Зміст самостійної та індивідуальної роботи студентів визначається робочою навчальною програмою дисципліни «Е-урядування», методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Методика контролю самостійної та індивідуальної роботи студентів визначається у робочих програмах та методичних вказівках до самостійної роботи студентів з дисципліни «Е-урядування».

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні посібники, методичні матеріали, конспект лекцій тощо.

Основною формою індивідуальної роботи є виконання індивідуальних завдань, які студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. З дисципліни «Е-урядування» передбачено: для студентів денної форми навчання підготовка доповіді на практичне заняття; для студентів заочної форми навчання виконання міжсесійної контрольної роботи.

Форми поточного контролю виконання самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Е-урядування» наведено у п.3 цих методичних вказівок.

2.2. Повчання по вивченню тем дисципліни

Тема 1. Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування.

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання: актуальність, мета, завдання, структура, об'єкт та предмет вивчення, міждисциплінарні зв'язки курсу «Електронне урядування». Особливості, нормативно-правові підстави вивчення дисципліни «Електронне урядування».

Категорійно-понятійний апарат, основні підходи до формування базових понять, визначення дефініцій: «інформаційне суспільство», «електронне урядування», «електронний уряд», «електронні адміністративні послуги», «індекс готовності електронного урядування», «електронна демократія», «електронний парламент», «інформаційно-комунікаційні технології». Історія виникнення е-урядування. Основні фактори впливу на розвиток та впровадження електронного урядування. Електронне урядування як одна з базових технологій інформаційного суспільства та етап впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність особи, суспільства та держави. Зв'язок між інформатизацією та електронним урядуванням.

Стратегії розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. Міжнародні та національні документи щодо ролі та місця держави у розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. Зв'язок електронного урядування з міжнародною ініціативою «Партнерство «Відкритий уряд». Основні принципи електронного урядування. Основні цілі та стратегічні завдання електронного урядування як невід'ємні компоненти державної політики в сфері електронного урядування. Сутність принципів: співробітництва та партнерства, прозорості та відкритості влади, конфіденційності та інформаційної безпеки, єдиних технічних стандартів і взаємної сумісності, орієнтованості на інтереси та потреби споживачів послуг, підконтрольності та підзвітності органів державної влади та місцевого самоврядування громадянам, суспільству та бізнесу, принцип першої особи.

Питання для самоперевірки:

1. Актуальність, мета, завдання, структура, об'єкт і предмет вивчення, міждисциплінарні зв'язки курсу електронне урядування.
2. Електронний уряд і електронне урядування поняття і суть.
3. Електронна демократія поняття і суть.
4. Поняття інформаційного суспільства. Назвіть основні риси і особливості сучасного інформаційного суспільства.
5. Історія виникнення е-урядування.
6. Основні цілі, завдання електронного урядування в Україні.
7. Сформулюйте основні чинники впливу на розвиток і впровадження електронного управління (що сприяло розвитку і впровадженню електронного управління).

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Електронний уряд є єдиною інфраструктурою міжвідомчої автоматизованої взаємодії між:
 - органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадянами та суб'єктами господарювання
 - Президентом України та депутатами Верховної Ради України

- органами державної влади та органами місцевого самоврядування
 - органами державної влади та громадянами
2. Електронне урядування реалізується за допомогою:
- технічних засобів, Інтернету
 - технічних засобів, Інтернету, сучасних ЗМІ
 - офіційного порталу Верховної Ради України
 - локальних порталів адміністративних послуг
3. Вкажіть помилкове твердження щодо електронної демократії:
- електронна демократія реалізується з метою залучення бізнесу та громадян до процесу державного управління, державотворення та діяльності місцевого самоврядування
 - електронна демократія – це форма організації суспільства
 - електронна демократія – це форма організації виключно політичної діяльності громадян
 - електронна демократія реалізується на базі ІКТ
4. Інформаційне суспільство – це:
- суспільство, у якому кожен міг би створювати й накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ
 - суспільство, яке широко застосовує інформаційно-комунікаційні технології
 - суспільство, яке наділене правом вільного доступу до нормативно-правової документації, судових рішень та електронних декларацій
 - суспільство, орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток, у якому кожен міг би створювати й накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися та обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному й особистому розвитку та підвищуючи якість життя
5. Теоретичне інформаційне суспільство характеризується:
- зростанням інформатизації та ролі інформаційних технологій в суспільних та господарських відносинах
 - наявністю глобального інформаційного простору
 - збільшенням ролі інформації і знань в житті суспільства
 - всі відповіді вірні
6. Інформаційна система – це:
- цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розсередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування
 - взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, використовуваних для збору, збереження, обробки і надання інформації задля досягнення поставленої мети; програмно-технічна та організаційна система надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій
 - сукупність глобальних комп'ютерних (Інтернет), космічних і телекомунікаційних каналів зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережевим чином
 - сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації
7. Інформаційні мережі – це:
- засновані на передових електронних технологіях глобальні комп'ютерні (Інтернет), космічні і телекомунікаційні канали зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережевим чином між країнами (урядами), регіонами, великими міжнародними корпораціями, середніми і дрібними підприємствами, окремими абонентами (людьми)

- сукупність глобальних комп'ютерних (Інтернет), космічних і телекомунікаційних каналів зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережовим чином

- сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації

- взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, використовуваних для збору, збереження, обробки і надання інформації задля досягнення поставленої мети; програмно-технічна та організаційна система надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій

8. Інформаційна технологія (ІТ) – це:

- засновані на передових електронних технологіях глобальні комп'ютерні (Інтернет), космічні і телекомунікаційні канали зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережовим чином між країнами (урядами), регіонами, великими міжнародними корпораціями, середніми і дрібними підприємствами, окремими абонентами (людьми)

- взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, використовуваних для збору, збереження, обробки і надання інформації задля досягнення поставленої мети; програмно-технічна та організаційна система надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій

- сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації

- цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розсередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування

9. Інформаційний портал – це:

- єдина «точка входу» в Інтернет для користувачів, що цікавляться певною інформацією, на якому зібрані і подані у систематизованому і зручному вигляді якомога більше релевантних інформаційних ресурсів або гіперпосилань

- взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, використовуваних для збору, збереження, обробки і надання інформації задля досягнення поставленої мети; програмно-технічна та організаційна система надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій

- сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації

- засновані на передових електронних технологіях глобальні комп'ютерні (Інтернет), космічні і телекомунікаційні канали зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережовим чином між країнами (урядами), регіонами, великими міжнародними корпораціями, середніми і дрібними підприємствами, окремими абонентами (людьми)

10. Інформаційний продукт (продукція) – це:

- сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо)

- документована інформація, яка підготовлена і призначена для задоволення потреб користувачів

- сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації

- програмне забезпечення для обробки, зберігання і передачі інформації

Тема 2. Етапи впровадження електронного урядування.

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання: етапи впровадження електронного урядування в Україні, їх зміст, а також підходи до процесу етапізації, що застосовуються в інших країнах. Ризики впровадження електронного урядування. Пілотний проект як інструмент зменшення рівня ризику. Досвід впровадження пілотного проекту е-урядування в Україні.

Моделі електронного урядування. Головні умови успішного впровадження е- урядування: політичні, організаційні, техніко-технологічні, нормативно-правові, фінансово-економічні. Кадрові аспекти впровадження та функціонування електронного урядування. Стратегія державної кадрової служби України на 2012-2020 роки.

Нормативно-правове забезпечення електронного урядування. Система законодавчих актів з електронного урядування.

Загальносвітові тенденції як фактор впливу на е-урядування: глобалізація, розвиток світового інформаційного суспільства, зростання складності та невизначеності, а також кількості та рівня загроз, у тому числі, в інформаційній сфері.

Питання для самоперевірки:

1. Які передумови виникнення системи електронного управління?
2. Як співвідносяться поняття «Електронне управління» і «електронний уряд»?
3. Чому електронне управління називають однією з базових технологій інформаційного суспільства?
4. У чому відмінність процесу електронного управління від комп'ютеризації і інформатизації?
5. Вітчизняний досвід впровадження електронного управління.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Інформаційний продукт (продукція) – це:
 - сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо)
 - документована інформація, яка підготовлена і призначена для задоволення потреб користувачів
 - сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації
 - програмне забезпечення для обробки, зберігання і передачі інформації
2. Інформаційне середовище електронного урядування – це:
 - сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо)
 - програмне забезпечення для обробки, зберігання і передачі інформації
 - сучасні ЗМІ
 - сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації
- 3 Інформаційний ресурс – це:
 - сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання,

обробки і передачі інформації

- програмне забезпечення для обробки, зберігання і передачі інформації
- сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо)
- сучасні ЗМІ

4. Кому за допомогою системи «Електронний Уряд» надаються електронні адміністративні послуги ?

- фізичним особам
- юридичним особам
- державним службовцям та представникам міжнародної спільноти
- всі відповіді вірні

Тема 3. Електронна демократія та електронна держава.

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

електронна демократія: сутність, мета, завдання. Категорійно-понятійний апарат електронної демократії. Демократичне суспільство та правова держава як обов'язкові умови електронної демократії та електронного урядування. Докорінне переосмислення ролі і функцій органів державної влади та місцевого самоврядування. Оцінка та контроль діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування з боку суспільства та бізнесу за допомогою технологій електронного урядування.

Участь громадян, громадських організацій та суб'єктів господарювання у формуванні державної політики. Новітні форми залучення громадян до процесу прийняття рішень: е-охоплення, е-включення, е-участь, е-партнерство. Електронне громадське обговорення проектів нормативно-правових актів та інших документів, що мають значне суспільне значення. Електронна взаємодія громадських рад з відповідними органами виконавчої влади та місцевого самоврядування. Модель надання державних послуг громадянам електронними каналами. Пріоритетні напрями розвитку електронних консультацій з громадянами.

Технологічні, організаційні, політичні аспекти електронної демократії. Співвідношення електронної демократії та електронного урядування на практиці. Електронна демократія як атрибут захисту громадянами своїх інтересів і визначених форм співпраці з державою за допомогою технологій електронного урядування.

Питання для самоперевірки:

1. Демократія як політичний режим: поняття і принципи.
2. Електронна демократія: поняття, суть, цілі, особливості.

Основні переваги е-демократії.

3. Елементи електронної демократії.
4. Сектори і інструменти електронної демократії.
5. Етапи становлення електронної демократії.
6. Пріоритетні напрями розвитку електронних консультацій з громадянами. Інформаційна взаємодія органів влади і зацікавленої

громадськості.

7. Електронне голосування: поняття, суть, переваги.

8. Електронний парламент: поняття, суть, принципи діяльності, мотиви впровадження.

9. Інформаційна інфраструктура.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Форма демократії, що характеризується використанням ІКТ як основного засобу для колективних розумових і адміністративних процесів (інформування, прийняття спільних рішень – електронне голосування, контролювання виконання рішень і т.д.) на всіх рівнях – починаючи з рівня місцевого самоврядування і закінчуючи міжнародним – це:

- електронна демократія;
- електронний уряд;
- електронний парламент;
- електронне врядування.

2. Які елементи електронної демократії реалізовані в Україні на сьогоднішній день?

- електронне законодавство у частині публікування нормативно-правових актів після їх реєстрації та прийняття на офіційному сайті Верховної Ради;

- локальні портали адміністративних послуг; електронні звернення, консультації та анкетування;

- онлайн ініціативи неурядових організацій; електронні портали («Електронна митниця», «Веб-портал державних закупівель»), веб-сайти органів влади;

- всі відповіді вірні.

3. Виберіть помилкове твердження щодо е-демократії:

- це атрибут захисту громадянами своїх інтересів і визначення форм співпраці з державою за допомогою технологій е-урядування;

- електронні вибори – елемент представницької демократії;

- поняття е-урядування більш масштабне, ніж е-демократія;

- мета – створення фундаменту для участі громадськості у прийнятті «державних» рішень, здійснення впливу на формування і реалізацію державної політики, вирішення питань місцевого значення.

4. Е-парламент – це:

- використання ІКТ зібраннями вибраних представників (депутатами), а також політичними та публічними службовцями з метою активізації залучення громадян до законотворчої діяльності;

- використання ІКТ для коментування, обговорення, складання, структурування, форматування, виправлення, голосування та видання законів та нормативно-правових актів, прийнятих представницькими органами;

- використання ІКТ з метою пошуку засобів вирішення спорів без фізичної присутності сторін, що сперечаються;

- використання ІКТ в законодавчій сфері всіма зацікавленими сторонами з метою підвищення ефективності та якості державних служб, зокрема для приватних осіб і підприємств.

5. Е-законодавство – це:

- використання ІКТ зібраннями вибраних представників (депутатами), а також політичними та публічними службовцями з метою активізації залучення громадян до законотворчої діяльності;

- використання ІКТ для коментування, обговорення, складання, структурування, форматування, виправлення, голосування та видання законів та нормативно-правових актів, прийнятих представницькими органами;

- використання ІКТ в законодавчій сфері всіма зацікавленими сторонами з метою підвищення ефективності та якості державних служб, зокрема для приватних осіб і підприємств;

- політичні вибори, референдуми та ініціативи, в яких на одному або декількох етапах для здійснення комунікацій використовуються електронні засоби.

6. Е-правосуддя – це:

- використання ІКТ з метою пошуку засобів вирішення спорів без фізичної присутності сторін, що сперечаються;

- використання ІКТ для коментування, обговорення, складання, структурування, форматування, виправлення, голосування та видання законів та нормативно-правових актів, прийнятих представницькими органами;

- використання ІКТ в юридичній сфері всіма зацікавленими сторонами з метою підвищення ефективності та якості державних служб, зокрема для приватних осіб і підприємств;

- засіб збору поглядів певних осіб або широкої громадськості з конкретного питання.

7. Е-посередництво – це:

- використання ІКТ для коментування, обговорення, складання, структурування, форматування, виправлення, голосування та видання законів та нормативно-правових актів, прийнятих представницькими органами;

- використання ІКТ в законодавчій сфері всіма зацікавленими сторонами з метою підвищення ефективності та якості державних служб, зокрема для приватних осіб і підприємств;

- використання ІКТ з метою пошуку засобів вирішення спорів без фізичної присутності сторін, що сперечаються: посередниками можуть служити електронні документи;

- політичні вибори, референдуми та ініціативи.

8. Е-середовище – це:

- використання ІКТ задля аналізу й захисту оточуючого середовища, просторового планування та раціонального користування природними ресурсами;

- використання ІКТ для коментування, обговорення, складання, структурування, форматування, виправлення, голосування та видання законів та нормативно-правових актів, прийнятих представницькими органами;

- використання ІКТ в законодавчій сфері всіма зацікавленими сторонами з метою підвищення ефективності та якості державних служб, зокрема для приватних осіб і підприємств;

- засіб збору поглядів певних осіб або широкої громадськості з конкретного питання.

9. До переліку секторів електронної демократії не належить:

- е-вибори, е-референдуми;

- е-ініціативи, е-голосування, е-консультація;

- е-звернення, е-агітація, е-підрахунок голосів, е-опитування;

- е-міжнародні відносини, е-заклучення контрактів.

10. Вкажіть помилкове твердження: основними етапами процесу становлення електронної демократії є ...

- е-охоплення (е-інформування);

- е-включення (е-консультування, е-участь);

- е-ініціативи;

- е-партнерство.

Тема 4. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії.

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання: електронні вибори як елемент представницької демократії. Впровадження порталів для інтерактивного голосування з інформацією про партійні програми та дискусійними форумами. Електронне голосування як засіб зміцнення демократії. Переваги та недоліки електронного голосування.

Електронний парламент. Автоматизація процесів функціонування парламенту як пріоритетний напрям електронної демократії. Електронне звернення громадян.

Проблеми цифрової нерівності в контексті розбудови інформаційного суспільства та розвитку електронного урядування. Основні причини виникнення цифрової нерівності у суспільстві. Шляхи подолання цифрової нерівності в Україні та світі.

Питання для самоперевірки:

1. Сформулюйте, які умови необхідні для успішної реалізації «електронної демократії» в Україні.
2. За допомогою Інтернету та інших джерел інформації наведіть конкретні приклади інструментів «електронної демократії» в Україні, інших країнах світу та розкрийте їх зміст.
3. Ознайомитись з Урядовим порталом (www.kmu.gov.ua).
4. Охарактеризувати структуру portalу.
5. Виявити наявність фактографічної інформації на сайті; інформації про посадових осіб; контактної інформації.
6. Охарактеризувати можливості пошуку офіційних документів на сайті.
7. Навести приклади знайдених на порталі офіційних документів (повна назва, адреса, додаткові відомості про документ).

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Які етапи і в якій послідовності проходить звичайний виборчий процес відповідно до законодавства України:
 - підготовка до голосування, проведення голосування, підрахунок голосів, транспортування виборчих бюлетенів.
 - підготовка до голосування, проведення голосування, транспортування виборчих бюлетенів, підрахунок голосів.
 - підготовка до голосування, транспортування виборчих бюлетенів, проведення голосування, підрахунок голосів.
 - транспортування виборчих бюлетенів, підготовка до голосування, проведення голосування, підрахунок голосів.
2. Електронна система виборів:
 - заощаджує час, людські та матеріальні ресурси.
 - знецінює голоси виборців
 - робить голосування не анонімним
 - допомагає запобігти корупції та робить голосування не анонімним
3. Назвіть ознаки демократичного парламенту:
 - представницький, прозорий, доступний, підзвітний, ефективний.

- загальнодержавність, виборність, однопалатність
- колегіальність, виборність, однопалатність, прозорість
- прозорість, виборність, доступність

4. Характеристика принципу підзвітності діяльності е-парламенту:

- подоланню так званого «дефіциту звітності», коли електорат не завжди може зробити певний висновок про діяльність та чесність парламентарів.

- розширення практики інтерактивного спілкування спонукає громадян і громадські організації дедалі більше висловлювати думки з політичних питань безпосередньо своїм парламентським представникам.

- поряд із традиційними способами інформування громадян, використовуються можливості новітніх ІКТ, зокрема, веб-сторінки, аудіо- та відео трансляції.

- оскільки Інтернет широко використовується парламентом для оприлюднення своїх дій, рішень та документів потрібно забезпечити як доступ до парламентської інформації так і доступ до комунікацій для всіх громадян, незалежно від їхнього місцезнаходження, стану чи можливостей.

5. Інформаційно-аналітичний ресурс – це:

- складова інформаційно-аналітичного простору, що поєднує в собі дані, їхнє місцезнаходження, взаємозв'язок між інформаційними елементами, системи аналітичного супроводженні і прийняття рішень та відомості про процеси надходження, зберігання, обробки тощо.

- сукупність даних (структурованих чи неструктурованих); засобів збору, накопичення, обробки, збереження та розповсюдження інформації; системи виробництва інформаційних ресурсів; системи аналітичного забезпечення і прийняття рішень;

- веб-сторінки, наприклад, використовуються громадянами, громадськими організаціями, пресою, підприємствами, щоб простежити за внесеними законодавчими актами та діяльністю комітетів і депутатів.

- направлення державної політики у правильне русло. Громадські організації шукають шляхи представлення інтересів та проблем недостатньо репрезентованих груп через переговори з владними структурами – адвокати.

Тема 5. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

загальні основи державної політики. Суб'єкти та об'єкти державної політики України. Основні функції державного управління та місцевого самоврядування за умов електронного урядування, їх характеристика, умови забезпечення виконання та структура. Особливості інформаційно-технологічної інфраструктури.

Концепція та стратегія розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. Програма «Інформація для всіх». Вихідні фактори формування та зміни змісту функцій державного управління та місцевого самоврядування при електронному урядуванні. Модель та стратегії державного управління в умовах інформаційного суспільства та електронного урядування.

Питання для самоперевірки:

1. Поняття «Державна політика». Етапи розробки державної політики.
2. Державне управління, його характерні ознаки. Система державного управління. Функції державного управління.
3. Державні цільові програми поняття і види.
4. Державна (національна) інформаційна політика, її мета, зміст, основні завдання.
5. Інформаційно-технологічна інфраструктура, характеристика її компонентів. Інформаційні ресурси органів державної влади.
6. Основні завдання управління інформаційними ресурсами.
7. Проблеми інформаційно-аналітичної діяльності в органах державної влади і органах місцевого самоврядування України.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Вироблення державної політики передбачає наступну послідовність етапів
 - ініціювання політики, формування політики, ухвалення політики, реалізація політики, оцінка політики
 - ініціювання політики, затвердження політики, реалізація політики, аналіз політики
 - початковий етап, етап реалізації політики, оцінювання політики
 - ініціювання політики, ухвалення політики, прогнозування політики, реалізація політики, оцінка політики
2. Найхарактернішими ознаками державного управління є:
 - організуючий характер, виконавчо-розпорядчий характер, підзаконність, ієрархічність, масштабність
 - організуючий характер, універсальність, виконавчо-розпорядчий характер, підзаконність, ієрархічність, масштабність
 - організуючий характер, наявність органів політичної влади, виконавчо-розпорядчий характер, підзаконність, ієрархічність, масштабність
 - підзаконність, масштабність, наявність зовнішньої політики, ієрархічність, виконавчо-розпорядчий характер
3. До суб'єктів державного управління належать:
 - органи виконавчої влади, сектори державного управління, державні установи
 - міністерства, політичні діячі, центральні органи виконавчої влади
 - галузі промисловості, центральні органи виконавчої влади, сектори державного управління
 - організації і підприємства, підвідомчі органам виконавчої влади
4. До об'єктів державного управління належать:
 - підпорядковані об'єктам органи виконавчої влади, сектори державного управління, галузі промисловості, державні установи
 - органи виконавчої влади, міністерства, сектори державного управління, державні установи
 - міністерства, політичні діячі, центральні органи виконавчої влади
 - галузі промисловості, центральні органи виконавчої влади, сектори державного управління
5. До переліку функцій державного управління належать:
 - загальні, спеціальні, соціальні, культурно-освітні
 - планування, мотивація, організація, забезпечення екологічної безпеки

- забезпечення прав, свобод людини і громадянина, адміністративно-політичні, економічні

- всі відповіді вірні

6. Виберіть помилкове твердження: Ключовими складовими інформаційної політики

є:

- технологічна політика, соціальна політика

- промислова та економічна політика, наукові дослідження та розробки

- політика в галузі телекомунікацій, стратегії, законодавство

- екологічна політика, мілітаризована політика

Тема 6. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

основні системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування. Система індикаторів SIBIS. Система індикаторів WSIS. Загальні положення індексів оцінки розвитку інформаційного суспільства. Основні індекси рівня розвитку інформаційного суспільства: індекс цифрового доступу (Digital Access Index); індекс цифрових можливостей (Digital Opportunity Index); індекс мережевої готовності (Networked Readiness Index); індекс інформаційного суспільства (Information Society Index); індекс цифрового поділу (Digital Divide Index); індекс поширеності IT (ICT Diffusion Index); індекс розвитку IT (ICT Development Index); індекс готовності до електронного уряду (e-Government Readiness Index); індекс електронної участі (e-Participation Index).

Місце України за різними міжнародними індексами розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування.

Питання для самоперевірки:

1. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства і електронного управління.

2. Основні індекси рівня розвитку інформаційного суспільства.

3. Національна система індикаторів розвитку інформаційного суспільства в Україні.

4. Оцінка електронної готовності України.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. В межах системи «Електронний Уряд» представники міжнародної спільноти можуть отримати адміністративні послуги за такими групами:

- об'єднання громадян, соціальний захист

- бізнес в Україні, в'їзд до України, Україна на світовій арені

- правовий статус іноземців, в'їзд до України права людини

- діловодство, бізнес в Україні, соціальний захист

2. В межах системи «Електронний Уряд» представники групи користувачів «державні службовці» можуть отримати наступні адміністративні послуги:

- діловодство, правові засади, кадрові питання

- бізнес в Україні, регуляторна політика, діловодство

- кадрові питання, права людини, доходи

- Україна на світовій арені, інформатизація органів державної влади
3. В межах системи «Електронний Уряд» представники групи користувачів «фізичні особи» можуть отримати наступні адміністративні послуги:
- бізнес в Україні, фінансовий ринок, утворення підприємств
 - політичні партії, соціальний захист, інвестиційна діяльність
 - правовий статус іноземців, виїзд за кордон, права людини, телекомунікації та інформатика
 - наука і технології, правові засади, проблеми окремої соціальної групи
4. В межах системи «Електронний Уряд» представники групи користувачів «юридичні особи» можуть отримати наступні адміністративні послуги:
- макроекономіка, захист інтересів підприємств, об'єднання громадян
 - правова допомога громадянам, доходи, макроекономіка
 - бізнес в Україні, зовнішньоекономічна діяльність, доходи
 - кадрові питання, сертифікація і ліцензування, зв'язок

Тема 7. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання: основні підходи та моделі до побудови електронного уряду. Архітектура електронного уряду. Елементи електронного уряду.

Портали – основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні. Особливості побудови порталів органів влади в світі. Портал державних послуг Російської федерації. Портал електронного уряду Казахстану.

Мережева інфраструктура е-уряду країн Євросоюзу. Системи міжвідомчої електронної взаємодії уряду.

Сучасні інфраструктури електронної ідентифікації та авторизації громадян. Електронні ідентифікаційні карти. Застосування електронного цифрового підпису. Унікальні персональні номери як засіб ідентифікації громадян. Електронні паспорти. Прикладні системи, що забезпечують окремі сервіси та послуги е-уряду. Системи пересилання електронних документів і почтових повідомлень між громадянами, бізнесом, органами державної влади та місцевого самоврядування. Системи електронних платежів. Системи забезпечення прийняття рішень та системи забезпечення управління державного апарату. Інформаційно-аналітичні системи забезпечення прийняття рішень. Електронна пошта для державних службовців. Електронні архіви та управління документами. Національні облікові системи (реєстри, кадастри та ін.). Інформаційні системи для регіональних і місцевих органів влади та місцевого самоврядування. Впровадження елементів електронного урядування в Україні. Загальнодержавні проекти з електронного урядування.

Регіональні ініціативи з розвитку електронного урядування. Проекти «Електронне село», «Електронне місто», «Електронний регіон», «Прозорий офіс» тощо. Поняття, мета, основні завдання та результати впровадження інформаційної системи «Електронний уряд». Принципи розробки та функціонування інформаційної системи «Електронний уряд». Переваги та

перспективи державних установ, які впроваджують технології електронного урядування.

Питання для самоперевірки:

1. Основні підходи і моделі побудови електронного уряду. Базові моделі побудови електронного уряду.
2. Архітектура електронного уряду.
3. Аналіз іноземного досвіду реалізації ініціатив по електронному управлінню.
4. Портал державних послуг. Особливості побудови порталів органів влади в світі. Моделі побудови порталів органів влади.
5. Основні функції Інтернет-порталу органу державного управління. Структура порталу.
7. Структура технологічного забезпечення Інтернет-порталу.
8. Системи міжвідомчої електронної взаємодії уряду.
9. Інфраструктура електронної ідентифікації і авторизації. Електронні ідентифікаційні карти. Електронний цифровий підпис.
10. Електронні паспорти.
11. Системи електронних платежів. Електронні архіви і управління документами. Національні облікові системи (реєстри, кадастри).
12. Впровадження елементів електронного управління в Україні.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. На вирішення яких трьох взаємопов'язаних ключових питань спрямований уряд будь-якої країни?
 - забезпеченні громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних е-сервісів; забезпечення держапарату ефективними засобами прийняття управлінських рішень та надання адміністративних послуг; організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу.
 - доступ в Інтернет; забезпеченні громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних е-сервісів; організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу.
 - забезпеченні громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних е-сервісів; забезпечення держапарату ефективними засобами прийняття управлінських рішень та надання адміністративних послуг; доступ до необхідних документів, баз даних, сервіс додатків.
 - організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу; організація електронної взаємодії відомчих реєстрів, класифікаторів та баз даних; у ідентифікацію в процесі виконання он-лайнних транзакцій;
2. Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг для громадян?
 - охорона навколишнього середовища;
 - оплата податку на прибуток;
 - оплата податків на додану вартість;
 - оплата корпоративних податків.
3. Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг

для бізнесу?

- надання медичних послуг;
- соціальний захист;
- реєстрація автомобілів;
- суспільне і адміністративне забезпечення.

4. Що з нижче переліченого НЕ відноситься до основних підсистем е-уряду?

- єдина точка доступу до е-сервісів - портал послуг;
- телекомунікаційне середовище (мережева інфраструктура);
- інформаційні системи, створювані на національному рівні в інтересах регіональних та місцевих органів влади;

- підсистема міжвідомчої електронної взаємодії.

5. Які виділяють етапи інформаційних систем при виборі архітектури?

- визначити, як буде використовуватися архітектура інформаційних систем;
- визначити межі та масштаб архітектури;
- визначити ступінь деталізації архітектури, вибрати продукти та моделі опису архітектури;
- усі відповіді вірні.

6. Впровадження нових методів роботи державних установ (людей, процесів та технологій, надто інтернет-технологій), які покращують доступ та передачу інформації і послуг від держави до громадян, бізнесу, працівників та інших державних інститутів, що також підвищує ефективність інформаційного обміну по вертикалі в ієрархії державної влади називають:

- Електронний уряд;
- Електронне урядування;
- Інформаційні системи;
- Електронна демократія.

7. Основною метою федеральної архітектури США є:

- організаційні структури і процеси прийняття рішень, що стосуються розробки та перегляду правил, архітектурних рішень, стандартів, систем управління, моделей безпеки, загальних сервісів та сервісів інтеграції;
- забезпечення умов для спільної розробки процесів, стандартів сумісності та обміну інформацією між державними органами та організаціями;
- управління активами, змінами, конфліктами, конфігураціями, подіями, характеристиками;
- процес розробки та підтримки в актуальному стані архітектури, що включає дослідження, розробку, ревізію, затвердження, публікацію та підтримку.

8. Аналіз іноземного досвіду реалізації ініціатив з електронного урядування показує, що їх успіх базується на таких чинниках:

- чітке формулювання загального бачення та принципів ініціативи, прийняття на загальнодержавному рівні необхідних технічних стандартів, визначення загальних принципів створення архітектури електронного уряду та систематичний розподіл архітектури на предметні галузі;

- загальних (федерального рівня) процесів, принципів сумісності та обміну інформацією між держорганізаціями;

- створення основ процесу планування інвестицій в ІТ на федеральному рівні та на рівні окремих міністерств і установ;

- загального для всіх держорганізацій розуміння принципів створення архітектур ІТ (інформаційних технологій) окремих установ.

9. Який з принципів належить до електронного уряду Великої Британії:

- принцип соціальної рівності у доступі до державних послуг;
- адаптація державних процесів та регламентів;

- централізована координація та накопичення інформації;
- стратегічний напрям трансформації державного сектору.

10. Які основні складові інформаційної системи — «Електронний уряд»:

- електронний документообіг в державних структурах, електронний ключ, цифровий електронний підпис;
- електронна система закупівель товарів і послуг за державні кошти;
- створення та регулярне оновлення веб-сайтів;
- створення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади.

11. Архітектурна модель центрального урядового порталу має такі рівні:

- клієнтська частина;
- програмне забезпечення проміжного прошарку;
- серверна частина;
- усі відповіді вірні.

Тема 8. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту.

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

єдиний інформаційний простір як сукупність стандартизованих технологій. Напрями розвитку національних інфраструктур і систем. Інтеграція і стандартизація міжгалузевих інформаційних систем. Упровадження ефективних відомчих інформаційних систем. Стратегія розвитку фінансових інформаційних систем. Формування національних інформаційних ресурсів і їх реєстрів.

Питання для самоперевірки:

1. Єдиний інформаційний простір як сукупність стандартизованих технологій.
2. Принципи сучасної інформаційної геополітики.
3. Напрями розвитку національних інфраструктур і систем.
4. Інтеграція і стандартизація міжгалузевих інформаційних систем.
5. Упровадження ефективних відомчих інформаційних систем.
6. Проблеми формування і використання державних інформаційних ресурсів.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Єдиний інформаційний простір це:
 - сукупність стандартизованих технологій обміну інформацією і даними, ведення і використання інформаційних баз і банків даних, інформаційної безпеки, інформаційно-комунікаційних систем і мереж, які функціонують на основі єдиних принципів і за загальними правилами і стандартами.
 - створення системи електронного декларування товарів на митниці «Електронна декларація»;
 - розвиток інфраструктури виробництва та надання різним категоріям громадян інформаційних продуктів і послуг, підвищення рівня інформаційної культури населення, вдосконалення системи комп'ютерної освіти, домашньої комп'ютеризації, використання мережі Інтернет.

- створення ефективних національних пошукових, геоінформаційних і навігаційних систем тощо.

2. Єдиний інформаційний простір України включає:

- Національні системи, міжгалузеві системи, відомчі системи

- Комунікаційну інфраструктуру, інфраструктуру цифрового підпису і документообігу

- Електронний уряд, електронний паспорт, електронні ідентифікаційні картки

- Електронну податкову службу, електронну митницю, електронне право.

3. Важливе значення для України має:

- мережева та інформаційна безпека.

- інформаційна безпека

- мережева безпека

- безпека навігаційних і пошукових систем

4. Вкажіть міжгалузеві взаємопов'язані інтегровані компоненти

- Електронний паспорт, Електронні ідентифікаційні картки

- Електронна податкова служба, Електронна митниця

- Електронний земельний кадастр, Електронне право

- Електронне голосування, Електронні ідентифікаційні картки

5. Вкажіть відомчі взаємопов'язані інтегровані компоненти

- Електронна податкова служба, Електронна митниця, Електронний земельний кадастр, Електронне право, Електронне голосування.

- Електронний паспорт, Електронна податкова служба, Електронна митниця

- Електронний земельний кадастр, Електронне право, Електронна податкова служба,

- Електронні ідентифікаційні картки

- Електронний паспорт, Електронні ідентифікаційні картки, Електронне право, Електронне голосування.

Тема 9. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Стандартизація в електронному урядуванні

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

особливості розвитку національної правової системи та сучасні проблеми вдосконалення законодавчого забезпечення національної політики з розвитку інформаційного суспільства, інформатизації та електронного урядування в Україні.

Національні програми реформ як складові розбудови сучасної національної системи е-урядування. Основні напрями аналізу державної політики розбудови системи е-урядування. Критичні фактори успіху при впровадженні е-уряду. Основні політичні концепції національної модернізації на основі впровадження інформаційно-комунікаційних технологій: 1) інформатизації; 2) ініціатива «Відкритого уряду»; 3) е-урядування; 4) інформаційного суспільства; 5) розвитку громадянського суспільства, якому потенційно притаманний елемент запровадження е-демократії.

Питання для самоперевірки:

1. Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного уряду. Основні нормативно-правові акти у сфері е-управління і інформатизації в Україні.

2. Світова практика нормативного регулювання електронного управління.

3. Концепція інформатизації: нормативно-правове забезпечення.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Що з нижче переліченого НЕ відноситься до основних підсистем е-уряду?

- єдина точка доступу до е-сервісів - портал послуг;
- телекомунікаційне середовище (мережева інфраструктура);
- інформаційні системи, створювані на національному рівні в інтересах регіональних та місцевих органів влади;
- підсистема міжвідомчої електронної взаємодії.

2. Які виділяють етапи інформаційних систем при виборі архітектури?

- визначити, як буде використовуватися архітектура інформаційних систем;
- визначити межі та масштаб архітектури;
- визначити ступінь деталізації архітектури, вибрати продукти та моделі опису архітектури;
- усі відповіді вірні.

3. Впровадження нових методів роботи державних установ (людей, процесів та технологій, надто інтернет-технологій), які покращують доступ та передачу інформації і послуг від держави до громадян, бізнесу, працівників та інших державних інститутів, що також підвищує ефективність інформаційного обміну по вертикалі в ієрархії державної влади називають:

- Електронний уряд;
- Електронне урядування;
- Інформаційні системи;
- Електронна демократія.

4. Основною метою федеральної архітектури США є:

- організаційні структури і процеси прийняття рішень, що стосуються розробки та перегляду правил, архітектурних рішень, стандартів, систем управління, моделей безпеки, загальних сервісів та сервісів інтеграції;
- забезпечення умов для спільної розробки процесів, стандартів сумісності та обміну інформацією між державними органами та організаціями;
- управління активами, змінами, конфліктами, конфігураціями, подіями, характеристиками;
- процес розробки та підтримки в актуальному стані архітектури, що включає дослідження, розробку, ревізію, затвердження, публікацію та підтримку.

5. Аналіз іноземного досвіду реалізації ініціатив з електронного урядування показує, що їх успіх базується на таких чинниках:

- чітке формулювання загального бачення та принципів ініціативи, прийняття на загальнодержавному рівні необхідних технічних стандартів, визначення загальних принципів створення архітектури електронного уряду та систематичний розподіл архітектури на предметні галузі;
- загальних (федерального рівня) процесів, принципів сумісності та обміну інформацією між держорганізаціями;
- створення основ процесу планування інвестицій в ІТ на федеральному рівні та на

рівні окремих міністерств і установ;

- загального для всіх держорганізацій розуміння принципів створення архітектур ІТ (інформаційних технологій) окремих установ.

Тема 10. Концепції розвитку інформаційного суспільства в Україні. Концепція розвитку електронного урядування в Україні

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання: основні риси та особливості сучасного інформаційного суспільства. Умови необхідні для забезпечення становлення та розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Концепція інформатизації: історичні передумови та зміст. Основи нормативно-правового забезпечення інформатизації, закріплені в законах України «Про Національну програму інформатизації», «Про концепцію Національної програми інформатизації» та інших нормативно-правових актах. Особливості організаційного забезпечення інформатизації: суб'єкти формування та реалізації Національної програми інформатизації, їх основні функції та взаємозв'язки при виконанні завдань та проектів інформатизації. Концепція розвитку інформаційного суспільства в Україні. Основи нормативно-правового забезпечення інформатизації, закріплене Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» та інших нормативно-правових актах. Міжнародні документи про інформаційне суспільство та впровадження е-урядування: Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства; Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства; підсумкові документи; стратегії та програми ЄС з розвитку інформаційного суспільства тощо. Модель системи стратегічних документів із розвитку інформаційного суспільства. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. Міжнародний досвід та етапи запровадження е-уряду. Нормативно-правові передумови формування цілісного проекту щодо розвитку системи е-урядування в Україні. Особливості реалізації державної політики е-урядування та проблеми організаційного забезпечення управління запровадженням е-урядування.

Нормативно-правове забезпечення сучасних державних проектів з розвитку е-урядування: 1) «Інформаційна відкритість органів державної влади», що включає проекти: е-присутність; відкритий уряд; е-доступ до публічної інформації; 2) «Е-взаємодія в системі державної влади»; 3) «Е-послуги»; 4) «Е-консультації з громадськістю» з проведення е-обговорень проектів нормативно-регуляторних актів. Рекомендації щодо удосконалення організаційно-правового забезпечення електронного урядування.

Питання для самоперевірки:

1. Концепція розвитку інформаційного суспільства.
2. Концепція розвитку електронного управління в Україні.

3. Економічні аспекти впровадження і функціонування електронного уряду.

4. Організаційні аспекти впровадження електронного управління.

5. Кадрові аспекти впровадження і функціонування технологій електронного управління.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Єдиний інформаційний простір це:

- сукупність стандартизованих технологій обміну інформацією і даними, ведення і використання інформаційних баз і банків даних, інформаційної безпеки, інформаційно-комунікаційних систем і мереж, які функціонують на основі єдиних принципів і за загальними правилами і стандартами.

- створення системи електронного декларування товарів на митниці «Електронна декларація»;

- розвиток інфраструктури виробництва та надання різним категоріям громадян інформаційних продуктів і послуг, підвищення рівня інформаційної культури населення, вдосконалення системи комп'ютерної освіти, домашньої комп'ютеризації, використання мережі Інтернет.

- створення ефективних національних пошукових, геоінформаційних і навігаційних систем тощо.

2. Єдиний інформаційний простір України включає:

- Національні системи, міжгалузеві системи, відомчі системи

- Комунікаційну інфраструктуру, інфраструктуру цифрового підпису і документообігу

- Електронний уряд, електронний паспорт, електронні ідентифікаційні картки

- Електронну податкову службу, електронну митницю, електронне право.

3. Важливе значення для України має:

- мережева та інформаційна безпека.

- інформаційна безпека

- мережева безпека

- безпека навігаційних і пошукових систем

4. Вкажіть міжгалузеві взаємопов'язані інтегровані компоненти

- Електронний паспорт, Електронні ідентифікаційні картки

- Електронна податкова служба, Електронна митниця

- Електронний земельний кадастр, Електронне право

- Електронне голосування, Електронні ідентифікаційні картки

5. Вкажіть відомчі взаємопов'язані інтегровані компоненти

- Електронна податкова служба, Електронна митниця, Електронний земельний кадастр, Електронне право, Електронне голосування.

- Електронний паспорт, Електронна податкова служба, Електронна митниця

- Електронний земельний кадастр, Електронне право, Електронна податкова служба,

- Електронні ідентифікаційні картки

- Електронний паспорт, Електронні ідентифікаційні картки, Електронне право, Електронне голосування.

Тема 11. Інформаційна інфраструктура електронного урядування

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

поняття про Е-урядування інвестиційних проектів, його мета і завдання. Принципи, функції та види Е-урядуванню інвестиційних проектів. Критерії оцінки інвестиційних проектів у Е-урядуванні. Система економічних розрахунків, яка використовується в Е-урядуванні інвестиційних проектів. Дисконтування грошових потоків. Середньозважена вартість капіталу. Умови ризику і невизначеності. Аналіз ставки дисконтування з поправкою на ризик. Формування інвестиційного портфелю на основі Е-урядуванняових досліджень.

Питання для самоперевірки:

1. Інформаційний простір: поняття і основні компоненти.
2. Технологічна основа інформаційної інфраструктури системи електронного уряду, її складові.
3. Телекомунікаційні і інформаційно-комунікаційні системи.
4. Основні напрями розвитку телекомунікаційних мереж.
5. Географічні інформаційні системи (ГИС) в державному управлінні.
6. Інтернет як основа електронного управління.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Єдиний інформаційний простір це:
 - сукупність стандартизованих технологій обміну інформацією і даними, ведення і використання інформаційних баз і банків даних, інформаційної безпеки, інформаційно-комунікаційних систем і мереж, які функціонують на основі єдиних принципів і за загальними правилами і стандартами.
 - створення системи електронного декларування товарів на митниці «Електронна декларація»;
 - розвиток інфраструктури виробництва та надання різним категоріям громадян інформаційних продуктів і послуг, підвищення рівня інформаційної культури населення, вдосконалення системи комп'ютерної освіти, домашньої комп'ютеризації, використання мережі Інтернет.
 - створення ефективних національних пошукових, геоінформаційних і навігаційних систем тощо.
2. Єдиний інформаційний простір України включає:
 - Національні системи, міжгалузеві системи, відомчі системи
 - Комунікаційну інфраструктуру, інфраструктуру цифрового підпису і документообігу
 - Електронний уряд, електронний паспорт, електронні ідентифікаційні картки
 - Електронну податкову службу, електронну митницю, електронне право.
3. Важливе значення для України має:

- мережева та інформаційна безпека.
- інформаційна безпека
- мережева безпека
- безпека навігаційних і пошукових систем
- 4. Вкажіть міжгалузеві взаємопов'язані інтегровані компоненти
 - Електронний паспорт, Електронні ідентифікаційні картки
 - Електронна податкова служба, Електронна митниця
 - Електронний земельний кадастр, Електронне право
 - Електронне голосування, Електронні ідентифікаційні картки
- 5. Вкажіть відомчі взаємопов'язані інтегровані компоненти
 - Електронна податкова служба, Електронна митниця, Електронний земельний кадастр, Електронне право, Електронне голосування.
 - Електронний паспорт, Електронна податкова служба, Електронна митниця
 - Електронний земельний кадастр, Електронне право, Електронна податкова служба, Електронні ідентифікаційні картки
 - Електронний паспорт, Електронні ідентифікаційні картки, Електронне право, Електронне голосування.

Тема 12. Впровадження систем електронного документообігу: робота з електронними документами, управління підприємством

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

електронний документообіг як технологічна основа взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування, громадян та бізнесу в умовах електронного урядування. Класифікація систем ЕДО за принципами побудови та за призначенням. Державна політика та державне управління з впровадження ЕДО. Основні характеристики системи ЕДО та вимоги до них. Законодавство з питань ЕДО. Стан впровадження ЕДО в органах державної влади та місцевого самоврядування, основні проблеми та шляхи їх вирішення. Підходи до організації документообігу і технології діловодного процесу. Механізми організації процесу проходження документів у системі документообігу установи.

Питання для самоперевірки:

1. Електронний документообіг як основа діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Електронний документ. Технологія електронного документообігу. Закон України «Про електронний документ і електронний документообіг», його характеристика.
2. Переваги використання електронного документообігу.
3. Електронний цифровий підпис, основні поняття з нею пов'язані.
4. Національна система електронного цифрового підпису.
5. Механізм електронного цифрового підпису.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Вироблення державної політики передбачає наступну послідовність етапів

- ініціювання політики, формування політики, ухвалення політики, реалізація політики, оцінка політики
 - ініціювання політики, затвердження політики, реалізація політики, аналіз політики
 - початковий етап, етап реалізації політики, оцінювання політики
 - ініціювання політики, ухвалення політики, прогнозування політики, реалізація політики, оцінка політики
2. Найхарактернішими ознаками державного управління є:
- організуючий характер, виконавчо-розпорядчий характер, підзаконність, ієрархічність, масштабність
 - організуючий характер, універсальність, виконавчо-розпорядчий характер, підзаконність, ієрархічність, масштабність
 - організуючий характер, наявність органів політичної влади, виконавчо-розпорядчий характер, підзаконність, ієрархічність, масштабність
 - підзаконність, масштабність, наявність зовнішньої політики, ієрархічність, виконавчо-розпорядчий характер
3. До суб'єктів державного управління належать:
- органи виконавчої влади, сектори державного управління, державні установи
 - міністерства, політичні діячі, центральні органи виконавчої влади
 - галузі промисловості, центральні органи виконавчої влади, сектори державного управління
 - організації і підприємства, підвідомчі органам виконавчої влади
4. До об'єктів державного управління належать:
- підпорядковані об'єктам органи виконавчої влади, сектори державного управління, галузі промисловості, державні установи
 - органи виконавчої влади, міністерства, сектори державного управління, державні установи
 - міністерства, політичні діячі, центральні органи виконавчої влади
 - галузі промисловості, центральні органи виконавчої влади, сектори державного управління

Тема 13. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання: поняття про Е-урядування інвестиційних проектів, його мета і завдання. Принципи, функції та види Е-урядуванню інвестиційних проектів. Критерії оцінки інвестиційних проектів у Е-урядуванні. Система економічних розрахунків, яка використовується в Е-урядуванні інвестиційних проектів. Дисконтування грошових потоків. Середньозважена вартість капіталу. Умови ризику і невизначеності. Аналіз ставки дисконтування з поправкою на ризик. Формування інвестиційного портфелю на основі Е-урядуванняових досліджень.

Питання для самоперевірки:

1. Роль інформації в державному управлінні та місцевому самоврядуванні.
2. Інформаційно-аналітична діяльність. Методологія, технологія та організація процесу інформаційно-аналітичної діяльності.
3. Аналітичні документи, що застосовуються в публічному управлінні.

4. Державна політика та державне управління з питань електронних інформаційних ресурсів. Стан національних електронних інформаційних ресурсів в Україні та тенденції їх розвитку.

5. Національний депозитарій електронних інформаційних ресурсів.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Єдиний інформаційний простір України включає:

- Національні системи, міжгалузеві системи, відомчі системи
- Комунікаційну інфраструктуру, інфраструктуру цифрового підпису і документообігу
- Електронний уряд, електронний паспорт, електронні ідентифікаційні картки
- Електронну податкову службу, електронну митницю, електронне право.

2. Важливе значення для України має:

- мережева та інформаційна безпека.
- інформаційна безпека
- мережева безпека
- безпека навігаційних і пошукових систем

3. Вкажіть міжгалузеві взаємопов'язані інтегровані компоненти

- Електронний паспорт, Електронні ідентифікаційні картки
- Електронна податкова служба, Електронна митниця
- Електронний земельний кадастр, Електронне право
- Електронне голосування, Електронні ідентифікаційні картки

4. Єдиний інформаційний простір України включає:

- Національні системи, міжгалузеві системи, відомчі системи
- Комунікаційну інфраструктуру, інфраструктуру цифрового підпису і документообігу

- Електронний уряд, електронний паспорт, електронні ідентифікаційні картки
- Електронну податкову службу, електронну митницю, електронне право.

5. Важливе значення для України має:

- мережева та інформаційна безпека.
- інформаційна безпека
- мережева безпека
- безпека навігаційних і пошукових систем

Тема 14. Електронні адміністративні послуги

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

базові поняття: адміністративний акт; адміністративна послуга; адміністративний орган; запит про надання адміністративної послуги; «Єдине вікно»; муніципальні послуги; одержувач адміністративної послуги; публічні послуги; реєстр адміністративних послуг; собівартість адміністративної послуги; стандарт адміністративної послуги; суб'єкт надання адміністративних послуг.

Нормативно-правова база з надання адміністративних послуг. Класична модель е-урядування. Основні ознаки адміністративних послуг, принципи надання та види адміністративних послуг та їх класифікація.

Елементарні та композитні адміністративні послуги. Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади.

Досвід провідних країн світу з впровадження адміністративних послуг. Критерії оцінювання якості та стандартів надання адміністративних послуг в Україні та в країнах Європейського союзу.

Проблеми надання адміністративних послуг в Україні. Основні напрями з удосконалення надання електронних адміністративних послуг в Україні. Проект закону України про адміністративні послуги. Приклади успішного впровадження е-урядування в Україні.

Питання для самоперевірки:

1. Адміністративна послуга: поняття, основні ознаки, принципи надання, види.

2. Електронні адміністративні послуги: базові поняття, сутність. Елементарні та композитні адміністративні послуги. Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади [5].

3. Досвід провідних країн світу з впровадження адміністративних послуг.

4. Критерії оцінювання якості та стандартів надання адміністративних послуг в Україні та в країнах Європейського союзу.

5. Проблеми надання адміністративних послуг в Україні. Основні напрями з удосконалення надання електронних адміністративних послуг в Україні.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Які етапи і в якій послідовності проходить звичайний виборчий процес відповідно до законодавства України:

- підготовка до голосування, проведення голосування, підрахунок голосів, транспортування виборчих бюлетенів.
- підготовка до голосування, проведення голосування, транспортування виборчих бюлетенів, підрахунок голосів.
- підготовка до голосування, транспортування виборчих бюлетенів, проведення голосування, підрахунок голосів.
- транспортування виборчих бюлетенів, підготовка до голосування, проведення голосування, підрахунок голосів.

2. Електронна система виборів:

- заощаджує час, людські та матеріальні ресурси.
- знецінює голоси виборців
- робить голосування не анонімним
- допомагає запобігти корупції та робить голосування не анонімним

3. Назвіть ознаки демократичного парламенту:

- Представницький, прозорий, доступний, підзвітний, ефективний.
- Загальнодержавність, виборність, однапалатність
- Колегіальність, виборність, однапалатність, прозорість
- Прозорість, виборність, доступність

4. Характеристика принципу підзвітності діяльності е-парламенту:

- Подоланню так званого «дефіциту звітності», коли електорат не завжди може зробити певний висновок про діяльність та чесність парламентарів.
- Розширення практики інтерактивного спілкування спонукає громадян і громадські організації дедалі більше висловлювати думки з політичних питань безпосередньо своїм парламентським представникам.
- Поряд із традиційними способами інформування громадян, використовуються можливості новітніх ІКТ, зокрема, веб-сторінки, аудіо- та відео трансляції.
- Оскільки Інтернет широко використовується парламентом для оприлюднення своїх дій, рішень та документів потрібно забезпечити як доступ до парламентської інформації так і доступ до комунікацій для всіх громадян, незалежно від їхнього місцезнаходження, стану чи можливостей.

5. Інформаційно-аналітичний ресурс – це

- складова інформаційно-аналітичного простору, що поєднує в собі дані, їхнє місцезнаходження, взаємозв'язок між інформаційними елементами, системи аналітичного супроводження і прийняття рішень та відомості про процеси надходження, зберігання, обробки тощо.
- сукупність даних (структурованих чи неструктурованих); засобів збору, накопичення, обробки, збереження та розповсюдження інформації; системи виробництва інформаційних ресурсів; системи аналітичного забезпечення і прийняття рішень;
- веб-сторінки, наприклад, використовуються громадянами, громадськими організаціями, пресою, підприємствами, щоб простежити за внесеними законодавчими актами та діяльністю комітетів і депутатів.
- направлення державної політики у правильне русло. Громадські організації шукають шляхи представлення інтересів та проблем недостатньо репрезентованих груп через переговори з владними структурами - адвокати

Тема 15. Впровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання: принципи і моделі управління суб'єктами господарської діяльності. Методології планування потреб державних установ у фінансових, матеріальних та кадрових ресурсах.

Основні контури комплексної інформаційної системи управління установою. Концепція конфігурації прикладних рішень та механізми управління операційною діяльністю установ. Реалізація кадрової політики установи та автоматизація служб управління персоналом. Розвиток національного сегмента мережі Інтернет та інформаційної інфраструктури.

Питання для самоперевірки:

1. Принципи і моделі управління суб'єктами господарської діяльності.
2. Методології планування потреб державних установ у фінансових, матеріальних та кадрових ресурсах.
3. Основні контури комплексної інформаційної системи управління

установою.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. На вирішення яких трьох взаємопов'язаних ключових питань спрямований уряд будь-якої країни?

- забезпеченні громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних е-сервісів; забезпечення держапарату ефективними засобами прийняття управлінських рішень та надання адміністративних послуг; організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу.

- доступ в Інтернет; забезпеченні громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних е-сервісів; організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу.

- забезпеченні громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних е-сервісів; забезпечення держапарату ефективними засобами прийняття управлінських рішень та надання адміністративних послуг; доступ до необхідних документів, баз даних, сервіс додатків.

- організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу; організація електронної взаємодії відомчих реєстрів, класифікаторів та баз даних; у ідентифікацію в процесі виконання он-лайнних транзакцій;

2. Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг для громадян?

- охорона навколишнього середовища;

- оплата податку на прибуток;

- оплата податків на додану вартість;

- оплата корпоративних податків.

3. Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг для бізнесу?

- надання медичних послуг;

- соціальний захист;

- реєстрація автомобілів;

- суспільне і адміністративне забезпечення.

4. Що з нижче переліченого НЕ відноситься до основних підсистем е-уряду?

- єдина точка доступу до е-сервісів - портал послуг;

- телекомунікаційне середовище (мережева інфраструктура);

- інформаційні системи, створювані на національному рівні в інтересах регіональних та місцевих органів влади;

- підсистема міжвідомчої електронної взаємодії.

5. Які виділяють етапи інформаційних систем при виборі архітектури?

- визначити, як буде використовуватися архітектура інформаційних систем;

- визначити межі та масштаб архітектури;

- визначити ступінь деталізації архітектури, вибрати продукти та моделі опису архітектури;

- усі відповіді вірні.

Тема 16. Інформаційна безпека в електронному урядуванні

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

державна політика інформаційної безпеки. Нормативно-правова база з питань інформаційної безпеки та захисту інформації. Категорійно-понятійний апарат з питань інформаційної безпеки та захисту інформації. Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-

комунікаційних технологій, зокрема, електронного урядування. Основні принципи та задачі захисту інформації в електронному урядуванні. Пріоритетні напрями забезпечення захисту інформації в електронному урядуванні.

Питання для самоперевірки:

1. Інформаційна безпека у системі електронного урядування. Державна політика інформаційної безпеки. Сутність поняття «інформаційна безпека».
2. Об'єкт інформаційної безпеки. Основні закони та підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють питання інформаційної безпеки.
3. Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема електронного урядування.
4. Основні принципи забезпечення інформаційної безпеки. Завдання захисту інформації. Напрями інформаційної безпеки.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. Інформаційна система – це:

- цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розсередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування

- взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, використовуваних для збору, збереження, обробки і надання інформації задля досягнення поставленої мети; програмно-технічна та організаційна система надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій

- сукупність глобальних комп'ютерних (Інтернет), космічних і телекомунікаційних каналів зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережевим чином

- сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації

2. Інформаційні мережі – це:

- засновані на передових електронних технологіях глобальні комп'ютерні (Інтернет), космічні і телекомунікаційні канали зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережевим чином між країнами (урядами), регіонами, великими міжнародними корпораціями, середніми і дрібними підприємствами, окремими абонентами (людьми)

- сукупність глобальних комп'ютерних (Інтернет), космічних і телекомунікаційних каналів зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережевим чином

- сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації

- взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, використовуваних для збору, збереження, обробки і надання інформації задля досягнення поставленої мети; програмно-технічна та організаційна система надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій

3. Інформаційна технологія (ІТ) – це:

- засновані на передових електронних технологіях глобальні комп'ютерні (Інтернет), космічні і телекомунікаційні канали зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережевим чином між країнами (урядами), регіонами, великими міжнародними корпораціями, середніми і дрібними підприємствами, окремими абонентами (людьми)

- взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, використовуваних для збору, збереження, обробки і надання інформації задля досягнення поставленої мети; програмно-технічна та організаційна система надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій

- сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації

- цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розсередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування

4. Інформаційний портал – це:

- єдина «точка входу» в Інтернет для користувачів, що цікавляться певною інформацією, на якому зібрані і подані у систематизованому і зручному вигляді якомога більше релевантних інформаційних ресурсів або гіперпосилань

- взаємозалежна сукупність засобів, методів і персоналу, використовуваних для збору, збереження, обробки і надання інформації задля досягнення поставленої мети; програмно-технічна та організаційна система надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій

- сукупність інформаційних ресурсів та технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації

- засновані на передових електронних технологіях глобальні комп'ютерні (Інтернет), космічні і телекомунікаційні канали зв'язку, обміну, виробництва і поширення інформації, організовані системно-мережевим чином між країнами (урядами), регіонами, великими міжнародними корпораціями, середніми і дрібними підприємствами, окремими абонентами (людьми)

Тема 17. Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку та захист інформації

При вивченні теми звернути увагу на наступні питання:

поняття про Е-урядування інвестиційних проектів, його мета і завдання. Принципи, функції та види Е-урядування інвестиційних проектів. Критерії оцінки інвестиційних проектів у Е-урядуванні. Система економічних розрахунків, яка використовується в Е-урядуванні інвестиційних проектів. Дисконтування грошових потоків. Середньозважена вартість капіталу. Умови ризику і невизначеності. Аналіз ставки дисконтування з поправкою на ризик. Формування інвестиційного портфелю на основі Е-урядуванняових досліджень.

Питання для самоперевірки:

1. Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку та захист інформації. Функції та завдання системи захисту інформації в електронному урядуванні, її основних суб'єктів .

2. Забезпечення інформаційної безпеки електронного урядування. Технології захисту інформації.

3. Комплексні системи захисту інформації в системі державного управління та їх характеристика.

4. Національна система конфіденційного зв'язку: призначення, основні завдання, стан впровадження .

5. Забезпечення інформаційної безпеки у країнах ЄС.

Тестові завдання для самоперевірки:

1. На вирішення яких трьох взаємопов'язаних ключових питань спрямований уряд будь-якої країни?

- забезпеченні громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних е-сервісів; забезпечення держапарату ефективними засобами прийняття управлінських рішень та надання адміністративних послуг; організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу.

- доступ в Інтернет; забезпеченні громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних е-сервісів; організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу.

- забезпеченні громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних е-сервісів; забезпечення держапарату ефективними засобами прийняття управлінських рішень та надання адміністративних послуг; доступ до необхідних документів, баз даних, сервіс додатків.

- організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу; організація електронної взаємодії відомчих реєстрів, класифікаторів та баз даних; у ідентифікацію в процесі виконання он-лайнних транзакцій;

2. Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг для громадян?

- охорона навколишнього середовища;
- оплата податку на прибуток;
- оплата податків на додану вартість;
- оплата корпоративних податків.

3. Які з нижче перелічених державних послуг Євросоюзу можна віднести до послуг для бізнесу?

- надання медичних послуг;
- соціальний захист;
- реєстрація автомобілів;
- суспільне і адміністративне забезпечення.

4. Що з нижче переліченого НЕ відноситься до основних підсистем е-уряду?

- єдина точка доступу до е-сервісів - портал послуг;
- телекомунікаційне середовище (мережева інфраструктура);
- інформаційні системи, створювані на національному рівні в інтересах регіональних та місцевих органів влади;

- підсистема міжвідомчої електронної взаємодії.

5. Які виділяють етапи інформаційних систем при виборі архітектури?

- визначити, як буде використовуватися архітектура інформаційних систем;
- визначити межі та масштаб архітектури;
- визначити ступінь деталізації архітектури, вибрати продукти та моделі опису архітектури;
- усі відповіді вірні.

3. Теми доповідей для індивідуального завдання

Для студентів денної форми навчання з дисципліни «Е-урядування» передбачено виконання ІЗ у вигляді підготовки доповіді (Д) і виступу на семінарському занятті з однієї з наведених нижче тем, або за власним вибором студента.

Тема 1. Засади електронного урядування

Тема 2. Які є етапи впровадження електронного урядування

Тема 3. Електронна держава та електронна демократія

Тема 4. Електронне урядування

Тема 5. Державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування

Тема 6. Оцінювання розвитку електронного урядування

Тема 7. Різниця зарубіжного та вітчизняного досвіду впровадження електронного урядування

Тема 8. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту

Тема 9. Стандартизація в електронному урядуванні

Тема 10. Концепція розвитку електронного урядування в Україні

Тема 11. Інфраструктура електронного урядування

Тема 12. Робота з електронними документами, управління підприємством

Тема 13. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування

Тема 14. Адміністративні послуги

Тема 15. Впровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ

Тема 16. Інформаційна безпека

Тема 17. Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку та захист інформації

4. Організація контролю знань і вмінь

Основною формою індивідуальної роботи є виконання індивідуальних завдань, які студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. З дисципліни «Е-урядування» передбачено: для студентів денної форми навчання підготовка доповіді на практичне заняття.

При самостійному вивченні дисципліни «Е-урядування» контроль здійснюється за допомогою системи контрольних заходів, яка складається з поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль для студентів здійснюється протягом всього навчального курсу за формами:

Для студентів денної форми навчання: підготовка і виступ з доповіддю на семінарському занятті, перевірка знань та вмінь студента під час аудиторних занять шляхом усного опитування, перевірки конспектів лекцій, виконання аудиторних теоретичних та практичних модульних контрольних робіт.

До заходів поточного модульного контролю виконання самостійної роботи студентів з теоретичної частини дисципліни

«Е-урядування» належить:

- усне опитування (УО) під час лекційних занять оцінюється у 15 балів;
- модульна тестова контрольна робота (КР) оцінюється у 20 балів.

Модульна тестова контрольна робота (КР) з теоретичного модуля складаються з 20 тестових завдань та вважається зарахованою, якщо надано як мінімум 12 правильних відповідей, та оцінюються відповідно.

Максимальна сума балів лекційного модуля становить 35 балів.

До заходів поточного модульного контролю виконання індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Е-урядування» належить:

- підготовка та виступ з доповіддю на семінарському занятті (Д), що оцінюється у 15 балів.

До заходів поточного модульного контролю виконання самостійної роботи студентів з практичної частини дисципліни «Е-урядування» належить:

- модульна контрольна робота (КР) оцінюється у 20 балів;
- усне опитування (УО) під час практичних занять оцінюється у 5 балів;

Максимальна сума балів з кожного практичного модуля становить по 25 балів. Максимальна сума балів з практичної частини становить 65 балів.

Загальна сума балів, яку одержують студенти денної форми навчання за всіма змістовними модулями дисципліни «Е-урядування», становить **100 балів** (теоретична частина – **35 балів**, практична частина – **65 балів**), вона формує інтегральну оцінку поточного контролю студентів з цієї навчальної дисципліни та є підставою до допуску до іспиту.

Терміни перевірки етапів виконання завдань у міжсесійний період

Назва ІЗ	Змістовні модулі	Строки виконання та контролю
Опрацювання матеріалу, який винесено на СРС	ЗМ-Л1	21 листопада – 18 травня / до 25 травня
	ЗМ-П1	
	ЗМ-П2	

Для денної форми навчання питання про допуск до іспиту за підсумками модульного накопичувального контролю регламентуються п.

2.4 «Положення про проведення підсумкового контролю знань студентів», а саме, студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за модульною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за практичну частину дисципліни.

Семестровий екзамен – це письмова форма підсумкового контролюючого заходу, який проводиться в період заліково-екзаменаційної сесії. Під час екзамену, перш за все, перевіряється засвоєння студентом базової компоненти теоретичної частини навчальної дисципліни «Е-урядування». Іспит проводиться тільки у письмовій формі за білетами, які розробляються викладачами дисципліни та затверджуються у встановленому порядку.

Відповідно до «Інструкції про порядок проведення та критерії оцінювання відповідей студентів під час письмових іспитів» екзаменаційні білети з дисципліни «Е-урядування» мають вигляд тестових завдань закритого типу у кількості 20 тестових завдань у кожному білеті.

Тривалість письмового іспиту становить 2 академічні години (90 хвилин). Початком письмового іспиту є час закінчення видачі екзаменаційних білетів.

Під час написання письмового іспиту студенти мають право користуватися робочою програмою дисципліни «Е-урядування» та власним рукописним конспектом лекцій.

Загальна екзаменаційна оцінка (бал успішності) з дисципліни «Е-урядування» дорівнює відсотку правильних відповідей із загального обсягу питань екзаменаційного білету.

Одержана накопичена підсумкова оцінка виставляється викладачем у відомість обліку успішності встановленого зразка.

Загальна кількісна оцінка (семестрова оцінка) з дисципліни «Е-урядування» є усередненою між кількісною оцінкою поточних контролюючих заходів та кількісною оцінкою семестрового контролюючого заходу, тобто письмово іспиту, та визначається за шкалою ECTS:

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Бал успішності
A	5 (відмінно)	90-100
B	4 (добре)	82-89,9
C	4 (добре)	74-81,9
D	3 (задовільно)	64-73,9
E	3 (задовільно)	60-63,9
FX	2 (незадовільно)	35-59,9
F	2 (незадовільно)	1-34,9